

Kommittédirektiv

Inrättande av Myndigheten för psykologiskt försvar

Beslut vid regeringssammanträde den 18 mars 2021

Sammanfattning

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet för psykologiskt försvar, Myndigheten för psykologiskt försvar. Myndigheten ska ha i uppgift att dels leda arbetet med att samordna och utveckla myndigheters och andra aktörers verksamhet inom Sveriges psykologiska försvar, dels lämna stöd till sådan verksamhet. Myndigheten ska också bidra direkt till att stärka befolkningens motståndskraft när det gäller det psykologiska försvaret. Myndigheten ska ha dessa uppgifter i fred, vid höjd beredskap och då ytterst i krig. Den ska vara en enrådighetsmyndighet och ha ett insynsråd.

Utredaren ska bl.a. bemanna myndigheten och lämna underlag som gäller regleringsbrev. Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2022. Uppdraget ges med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2021.

Det psykologiska försvaret måste stärkas

Det över tid försämrade säkerhetsläget innebär ett behov av ett stärkt psykologiskt försvar som är anpassat efter dagens förhållanden. Ett stärkt psykologiskt försvar skapar förutsättningar för att värna det öppna och demokratiska samhället, den fria åsiktsbildningen samt, genom att säkerställa försvarsviljan, Sveriges frihet och oberoende. Inom ramen för det civila

försvaret behöver Sverige utveckla ett modernt psykologiskt försvar. En viktig del i detta arbete är att stärka den samlade förmågan att identifiera och möta otillbörlig informationspåverkan och annan spridning av vilseledande information riktad mot Sverige.

En ny myndighet ska inrättas

Regeringen har konstaterat att en ny myndighet ska inrättas för att stärka det psykologiska försvaret. Inrättandet av en sådan myndighet är ett viktigt steg i arbetet med att bygga upp ett modernt totalförsvar anpassat för vår tids hot.

Därför gavs i augusti 2018 en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag om en ny myndighet som skulle ha det övergripande ansvaret för att utveckla och samordna det psykologiska försvaret (dir. 2018:80). Utredningen, som tog namnet Psykförsvarsutredningen, lämnade sitt betänkande i maj 2020 (SOU 2020:29). Betänkandet har remissbehandlats.

Regeringen gör bedömningen att den nya myndighetens uppgift ska vara att leda arbetet med att samordna och utveckla myndigheters och andra aktörers verksamhet inom Sveriges psykologiska försvar, samt att lämna stöd till sådan verksamhet. Myndigheten ska också bidra direkt till att stärka befolkningens motståndskraft när det gäller det psykologiska försvaret. Myndigheten ska ha denna uppgift i fred, vid höjd beredskap och då ytterst i krig.

I myndighetens uppgift ska det ingå att

- identifiera, analysera, och kunna lämna stöd i bemötandet av otillbörlig informationspåverkan och annan vilseledande information som riktas mot Sverige eller svenska intressen,
- sprida kunskap och bidra till befolkningens och berörda aktörers beredskap i fråga om psykologiskt försvar,
- bedriva utbildning och övningsverksamhet inom myndighetens ansvarsområde,
- följa, beställa, kvalitetssäkra och förmedla forskning och annan kunskapsutveckling i frågor som rör psykologiskt försvar,
- verka för samverkan mellan myndigheter och övriga aktörer i det förebyggande arbetet, samt skapa förutsättningar för och bidra till att säkerställa ett samordnat operativt agerande, och

- samarbeta internationellt, i EU och Nato kring frågor som rör psykologiskt försvar.

Myndigheten ska bistå regeringen med underlag om inriktningen av det psykologiska försvaret i fredstid. I lägen där det föreligger krigsfara, höjd beredskap eller krig ska myndigheten dessutom kunna stödja regeringen och föreslå åtgärder som har till syfte att minska en potentiell angripares förmåga och intention till angrepp.

Myndigheten ska beakta krigets krav på det psykologiska försvaret i den fortsatta utvecklingen av området.

Myndigheten ska samverka med frivilliga försvarsorganisationer och tillvarata deras viktiga roll i det psykologiska försvaret.

Myndigheten ska stödja medieföretagen när det gäller att identifiera, analysera och bemöta otillbörlig informationspåverkan, i den utsträckning sådant stöd efterfrågas.

Myndigheten ska genom sitt arbete bidra till värnandet av det öppna och demokratiska samhället, den fria åsiktsbildningen samt, genom att säkerställa försvarsviljan, Sveriges frihet och oberoende.

Regeringen vill understryka att yttrandefrihet, tryckfrihet och fria medier är självklara utgångspunkter för det psykologiska försvaret.

Ansvar för vissa befintliga uppgifter

Regeringen har sedan 2016 i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) regleringsbrev angett att myndigheten inom det egna ansvarsområdet ska ha en god förmåga att identifiera och möta informationspåverkan och annan spridning av vilseledande information. Vidare har det av regleringsbreven framgått att MSB genom kunskapsspridning och stöd till samverkan ska bidra till övriga bevakningsansvariga myndigheters och berörda aktörers beredskap inom området. De uppgifter inom det psykologiska försvaret som ålagts MSB genom regleringsbreven ska föras över till den nya myndigheten för psykologiskt försvar.

Myndighetens lokalisering och ledningsform

Myndigheten ska vara lokaliserad i Karlstad och Solna, med Karlstad som säte för myndighetens ledning. Vid valet av lokaler och uppdelning av funktioner mellan respektive ort ska särskilt myndighetens behov av säkerhetsskydd och förutsättningar för rekrytering av personal med specifik kompetens beaktas.

Myndigheten ska vara en enrådighetsmyndighet och ha ett insynsråd.

Utgångspunkten för insynsrådets sammansättning ska vara behovet av insyn i myndighetens verksamhet med avseende på yttrandefrihet, tryckfrihet och fria medier.

Uppdraget

Utredaren ska, med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar, lämna underlag och vidta de åtgärder som krävs för att myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2022.

När det gäller ekonomiska resurser ska utredaren utgå från att medel vid MSB överförs i den omfattning som föreslås i betänkandet En ny myndighet för att stärka det psykologiska försvaret (SOU 2020:29), samt de ekonomiska ramar som anges för området psykologiskt försvar i budgetpropositionen för 2021.

Pågående lagstiftnings- och utredningsarbeten

Utredaren ska beakta betänkandet från Utredningen om civilt försvar (Ju 2018:05).

Regleringsbrev m.m.

Utredaren ska

- för verksamhetsåret 2022 lämna underlag gällande regleringsbrev, budget, låneram, räntekontokredit och resursfördelning inom myndigheten,
- lämna förslag till budgetunderlag för perioden 2023–2025 för den nya myndigheten, och
- i den mån det finns behov av författningsändringar, utöver det som föreslagits av Psykförsvarsutredningen, även lämna förslag på sådana.

Organisation och arbetsformer

Utredaren ska lämna förslag till myndighetens organisation, arbetsordning och verksamhetsplan. I detta ska behovet av internationell samverkan beaktas. Utredaren ska vidare bedöma vilken kompetens som är nödvändig för myndighetens verksamhet. Kontinuitet utifrån befintlig verksamhet är av särskild vikt.

Bemanning

Utredaren ska, utifrån de förslag som lämnas gällande organisation och verksamhetsformer, bemanna myndigheten med beaktande av 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Utredaren ska fatta beslut om bemanning, liksom i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter. Myndigheten ska vara bemannad för att kunna vara operativ den 1 januari 2022. Utredaren ska fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Åtgärder i övrigt

Utredaren ska

- förbereda anslutning av myndigheten till det statliga redovisningssystemet och lägga upp redovisningsplaner,
- ingå nödvändiga avtal för myndighetens räkning och i detta överväga att, i den utsträckning som det är möjligt, överföra eller omförhandla befintliga avtal,
- med utgångspunkt i bestämmelserna i säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) genomföra en preliminär säkerhetsskyddsanalys för den nya myndighetens verksamhet, och
- förbereda anslutning av myndigheten till Statens servicecenters lönerelaterade och ekonomiadministrativa tjänster, med beaktande av myndighetens behov av säkerhetsskydd.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Vid genomförandet av uppdraget ska utredaren hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) informerat. Utredaren ska inhämta synpunkter från följande myndigheter: Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, Försvarets radioanstalt, Förvarshögskolan, Försvarsmakten, Kammarkollegiet, Myndigheten för press, radio och tv, MSB, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Polismyndigheten, Riksarkivet,

Riksgäldskontoret, Skatteverket, Statens konstråd, Statens medieråd, Statens servicecenter, Statens tjänstepensionsverk, Statistiska centralbyrån, Svenska institutet, Säkerhetspolisen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Trygghetsstiftelsen och Valmyndigheten. Utredaren ska också föra dialog med andra bevakningsansvariga myndigheter och andra berörda aktörer i den utsträckning som det behövs.

Utredaren ska också hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att lämna synpunkter.

Utredaren ska

- senast den 15 maj 2021 lämna förslag till budget, låneram och räntekontokredit för 2022, samt budgetunderlag för perioden 2023–2025,
- senast den 1 juni 2021 lämna förslag till kompetensprofil för ledamöterna i myndighetens insynsråd, och
- senast den 1 september 2021 lämna förslag till regleringsbrev för myndigheten och eventuella förslag till författningsändringar.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2021.

(Justitiedepartementet)